

**Силабус навчальної дисципліни
«Культурні та правові аспекти перекладу»**

Ступінь вищої освіти – здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Рік навчання: 2, **Семестр:** 4.

Кількість кредитів: 5.

Мова викладання: українська, англійська.

Підсумковий контроль – диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Культурні та правові аспекти перекладу Cultural and legal aspects of translation
Викладач (-і)	Волкова Л.В.
Контактний телефон	+38(063)3838430
E-mail:	liudavolkova@gmail.com
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=2226
Консультації	<i>Очні консультації: середа, 17.00-18.00 кафедра іноземних мов Онлайн-консультації за потребою</i>

1. Коротка анотація до курсу

Мета навчальної дисципліни «Культурні та правові аспекти перекладу» передбачає засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних основ перекладу юридичних текстів, формування навичок виконання їх адекватного перекладу з урахуванням соціокультурних особливостей, специфіки англійських текстів юридичного дискурсу у галузі міжнародного, національного (внутрішнього) права Великобританії і США та права Європейського Союзу.

Навчальна дисципліна «Культурні та правові аспекти перекладу» передбачає не лише опанування специфічної фахової термінології, іноземних слів, юридичних термінів, але й вміння перекладати і укладати юридичні документи; формування вмінь і навичок аналізу, оцінки поданого матеріалу, ефективного англійського спілкування в усній і писемній формах, вивчення основних закономірностей процесу перекладу і типів перекладацьких відповідників на основі положень гносеології та теорії комунікації.

Головними завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення здобувачів із загальнотеоретичними й методологічними аспектами юридичного перекладу,
- розповісти про засоби правильного (адекватного) перекладу мовних одиниць і явищ англійської мови українською і української англійською,
- ознайомити з лексико-граматичними, семантичними, а також стильовими аспектами перекладу.

Методи та форми навчання: навчання здійснюється на основі комунікативного системно-діяльнісного підходу, відповідно до принципів єдності цілей, процесу й методики навчання; поєднання практичної спрямованості та систематизації мовного і мовленнєвого матеріалу; системності в організації взаємопов'язаного навчання всім видам мовленнєвої діяльності; ефективного управління самостійними формами роботи; інтенсифікації навчального процесу на основі активізації мовленнєвої діяльності студентів; в автентичності у відборі та організації навчальних матеріалів; поєднання навчання мови зі знанням культури; індивідуалізації навчання; використання комп'ютерних та інтерактивних технологій.

2. Формат курсу – очний (заочний), змішаний..

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми і галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) і процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

-Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

-Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

-Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

-Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

-Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

-Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

3. Результати навчання

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовуючи їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

4. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
лекційні заняття	32/6
<i>семінарські заняття</i> / практичні / лабораторні	28/4
самостійна робота	88/138
індивідуально-консультаційна робота	2/2

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення.

6. **Політика курсу** – дотримання академічної доброчесності відповідні до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ». Плагіат і інші форми нечесної роботи неприпустимі. Неприпустимі віддзеркалення коментарів інших здобувачів вищої освіти на форумі і наслідування їм, що розцінюється, як фальсифікація реальних даних інформаційного стану здобувача вищої освіти.

7. Схема навчальної дисципліни

Годи ни (лекц ія / семін ар)	Тема, план лекційного /семінарського заняття	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (К-сть балів)
4/2	<p>Тема 1. Природа юридичного дискурсу та особливості перекладу правничої лексики</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття “юридичний переклад” та основні види юридичного перекладу. 2. Труднощі перекладу юридичних текстів. 3. Вимоги до перекладача юридичних текстів. <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мова права та класифікація її складових частин. 2. Особливості юридичної лінгвістики. 	<p>Лекційне заняття: написання конспекту, перегляд мультимедійних презентацій, відео та аудіоматеріалів.</p> <p>Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату.</p>	ПРН 1.	0/6
4/4	<p>Тема 2. Тексти міжнародного права та їх класифікація</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття міжнародного права та види джерел міжнародного права. 2. Право міжнародних договорів. Переклад міжнародних договорів 3. Тлумачення міжнародного договору. 4. Спори стосовно тлумачення міжнародного договору. 5. Особливості термінології міжнародних договорів. 	<p>Лекційне заняття: написання конспекту, перегляд мультимедійних презентацій, відео та аудіоматеріалів.</p> <p>Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату.</p>	ПРН 11.	0/6

	<p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація міжнародних договорів та структура міжнародного договору. 2. Мова міжнародного договору. Встановлення автентичності тексту. 3. Виправлення помилок у текстах або у засвідчених копіях договорів. Поправки до договорів і зміна договорів. 			
8/6/1 (ІКР)	<p>Тема 3. Особливості перекладу документів міжнародних організацій (ОБСЄ, ООН, ЄС, НАТО).</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація міжнародних міждержавних організацій. 2. Організація Об'єднаних Націй, Рада Безпеки та Міжнародний суд ООН. 3. Міжнародний суд (The International Court of Justice). 4. Особливості мови документації ООН. 5. Особливості перекладу правничих текстів ОБСЄ, РЄ та ЄС. <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості лексики та термінології документації ООН. 2. Особливості лексики та правничої термінології ОБСЄ, РЄ та ЄС. 	<p>Лекційне заняття: написання конспекту, перегляд мультимедійних презентацій, відео та аудіоматеріалів.</p> <p>Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату.</p>	ПРН 14.	0/6/2
4/4/1 (ІКР)	<p>Тема 4. Специфічні риси англійської та української правових систем і мов.</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переклад як лінгвокультурне явище. 2. Джерела права України. 3. Особливості української правничої терміносистеми та її перекладу на англійську мову. 4. Порівняльна характеристика англосаксонської і романо-германської правової системи. <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурологічні і соціологічні аспекти 	<p>Лекційне заняття: написання конспекту, перегляд мультимедійних презентацій, відео та аудіоматеріалів.</p> <p>Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату.</p>	ПРН 1.	0/6/2

	<p>перекладу юридичного тексту.</p> <p>2. Джерела права України.</p> <p>3. Особливості перекладу правничих текстів з української на англійську мову.</p>			
6/6	<p>Тема 5. Особливості перекладу документів національного (внутрішнього) права Великобританії.</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Джерела права та юридична термінологія Великобританії.</p> <p>2. Конституція Британії.</p> <p>3. Прецедентне право, як складова частина Британської Конституції.</p> <p>План семінарського заняття</p> <p>1. Судова система Великобританії. Тлумачення та особливості перекладу прецедентів.</p> <p>2. Мова і стиль юридичних документів Британії.</p>	<p>Лекційне заняття: написання конспекту, перегляд мультимедійних презентацій, відео та аудіоматеріалів.</p> <p>Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату.</p>	ПРН 15.	0/6
6/6	<p>Тема 6. Особливості перекладу документів національного (внутрішнього) права США.</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Джерела права США.</p> <p>1. Значення прецеденту у праві США.</p> <p>2. Американський тип правової системи.</p> <p>3. Конституція США 1787 року. Історія прийняття.</p> <p>4. Білль про права людини 1791 та його значення для американців та усього людства.</p> <p>5. Особливості перекладу без еквівалентної лексики.</p> <p>План семінарського заняття</p> <p>1. Переклад правничої лексики, що стосується внутрішнього права США.</p> <p>2. Складність перекладу американських реалій.</p>	<p>Лекційне заняття: написання конспекту, перегляд мультимедійних презентацій, відео та аудіоматеріалів.</p> <p>Семінарське заняття: тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату.</p>	ПРН 15.	0/6

8. Система оцінювання

Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1						Контрольний захід №1 – 5 балів	Залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів (Модуль 1) + 50 балів (залік)
Загальна кількість балів за модулем №1	100								
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6			
Відповідь на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи								
Індивідуальна робота	4								
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5								

Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1						Контрольний захід №1 – 20 балів	Залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів (Модуль 1) + 50 балів (залік)
Загальна кількість балів за модулем №1	100								
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6			
Відповідь на семінарському занятті	10			10					
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи								
Індивідуальна робота	10								

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	

50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Неформальна освіта

**Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)
(розробляється відповідно до специфіки дисципліни)
(денна/заочна)**

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
4/10	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
6/10	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою семінарського заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1,5 балів / - 2,5 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру /диференційований залік – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Оцінюється робота з тими матеріалами, які не задіяні в виконанні здобувачами вищої освіти домашніх завдань. Це матеріали, включені в перші два пункту розділу додаткові навчальні матеріали. Оцінка проводиться за складовою системи, в тому числі: коментарів до певних тем з зазначених матеріалів, розміщення на форумі в розділі «індивідуальна робота»; реферату, написаного студентом за однією з зазначених навчальних матеріалів обсягом до 10 сторінок формату А4 (обов'язково розробити до реферату презентації – не менше 7 слайдів) за запропонованою тематикою. Тематика для написання реферату обирається здобувачем вищої освіти самостійно зі списку.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться здобувачами вищої освіти згідно з розкладом занять у відповідності з планами практичних занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички, тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного
	опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та практичних заняттях, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях. При оцінці роботи здобувача вищої освіти на практичному занятті враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на семінарських заняттях, вивчення основної і додаткової літератури, своєчасне здавання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться у письмовій формі у вигляді семестрового екзамену (за чотири рівневою шкалою оцінювання). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Загальна система оцінювання – остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 3-ри бальною (національною) шкалою. Участь у роботі впродовж семестру/ залік – 50%/50% за 100-бальною шкалою. Здобувач вищої освіти відвідав усі практичні семінарські заняття і отримав не менше, ніж 25 балів за поточну успішність. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 50 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 25 балів.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Бойко Н. О. Культурні аспекти перекладу: теорія і практика / Н. О. Бойко. – Київ : Видавничий дім "Академія", 2021. – 320 с.
2. Василенко І. П. Правові аспекти перекладу юридичних текстів / І. П. Василенко. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2020. – 285 с.
3. Данилюк С. О. Юридичний переклад: теорія та практика / С. О. Данилюк. – Київ : Дух і Літера, 2022. – 275 с.
4. Зоря М. В. Переклад і культура: соціолінгвістичний підхід / М. В. Зоря. – Одеса : Астропринт, 2021. – 310 с.
5. Ковальчук О. С. Правові особливості перекладу офіційно-ділових текстів / О. С. Ковальчук. – Дніпро : ДНУ ім. О. Гончара, 2020. – 250 с.
6. Нестеренко Т. М. Правові засади перекладацької діяльності / Т. М. Нестеренко. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. – 310 с.
7. Сидоренко А. Л. Етнокультурні особливості перекладу / А. Л. Сидоренко. – Київ : Основи, 2022. – 290 с.

Допоміжна:

1. Гончаренко І. Л. Культура перекладу та міжмовна комунікація / І. Л. Гончаренко. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 280 с.
2. Карпенко О. М. Етичні та культурні аспекти перекладу / О. М. Карпенко. – Одеса : Астропринт, 2020. – 230 с.
3. Лисенко Н. С. Міжнародні стандарти юридичного перекладу / Н. С. Лисенко. – Дніпро : ДНУ ім. О. Гончара, 2021. – 310 с.
4. Мельниченко В. Ю. Культурні відмінності та їх вплив на переклад / В. Ю. Мельниченко. – Львів : Літопис, 2020. – 275 с.
5. Семенчук Т. В. Культурно-історичні аспекти перекладу / Т. В. Семенчук. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2022. – 290 с.
6. Ткаченко М. Д. Юридичний дискурс у міжмовному перекладі / М. Д. Ткаченко. – Київ : Основи, 2021. – 310 с.

Інформаційні ресурси:

1. Культурні аспекти перекладу в міжмовній комунікації URL: <https://litp.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/312>
2. Переклад і права людини: міжнародні стандарти URL: <https://humanrightstranslation.org/resources>
3. Юридичний переклад та його особливості URL: <https://legaltranslation.org.ua/articles/translation-in-legal-contexts>

Міжнародні видання:

1. Intercultural Pragmatics URL: <https://www.degruyter.com/journal/key/iprg/html>
2. Legal Translation Journal URL: <https://www.degruyter.com/journal/key/ltj/html>
3. The Translator URL: <https://www.tandfonline.com/loi/rtrn20>

Матеріали навчально методичного забезпечення

<https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=2226>

